

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Александър Николов Николов

(СУ "Св. Климент Охридски", Исторически факултет, Катедра по Стара история, тракология и средновековна история) по процедура за избор на ДОЦЕНТ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2 История и археология, обявен в ДВ бр. 55/19.06.2020 за нуждите на секция "Средновековни Балкани", Институт по балканистика с Център по тракология, БАН,

1. Данни за конкурса

Конкурсът за академичната длъжност "доцент" е обявен за нуждите на секция "Средновековни Балкани", Институт по балканистика с Център по тракология, БАН със заповед № 65 РД-16/16.06.2020 и обява в ДВ бр. 55/19.06.2020. Единствен кандидат по конкурса е гл. асистент д-р Владислав Иванов Иванов. Подадените от него документи отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и по същество дават възможност за оценка на научната му продукция и изследователската му дейност.

2. Данни за кандидата.

Образование и професионално развитие.

Владислав Иванов завършва средното си образование през 1998 г. в НГДЕК "Св. Константин-Кирил Философ" в София. Той получава бакалавърска степен по археология, специалност "Средновековна археология" през 2003 г. в ИФ на СУ "Св. Климент Охридски". През 2007 получава магистърска степен по Средновековна обща история в магистърската програма "Византия, Балканите и средновековна Европа", Катедра Стара история, тракология и средновековна история, Исторически факултет, СУ "Св. Климент Охридски". Между 2008 и 2011 г. е редовен докторант към Катедрата по стара история, тракология и средновековна история. В същия период специализира в Малтийския университет (програма "Еразъм"), Американската школа за класически науки (ASCS) в Атина като стипендиант на фондация "Америка за България" и Американския научен

институт в Истанбул като стипендиант на същата фондация. Защи́тава успешно през 2011 г. и получава научната и образователна степен доктор по история (Средновековна обща история. Късни кръстоносни походи XIV-XV в.) с тема "Орденът на хоспиталиерите на Родос като фактор в балканската политика (1300-1421 г.). От 2011 г. е асистент по средновековна история в Института по балканистика с Център по тракология, БАН, секция "Средновековни Балкани", като същевременно е и неин секционен секретар. През 2013 г. печели конкурс за главен асистент към същата секция на Института по балканистика с Център по тракология, БАН и до днес заема тази академична длъжност. Владислав Иванов е активен член на Асоциацията на византинистите и медиевистите в България. Научните интереси на кандидата са насочени, както към балканската, така и към общата средновековна история, особено към историята на евразийските номади, ранната османска експанзия и кръстоносните походи срещу османците. Все пак основен акцент в неговата научна работа е темата за Ордена на йоанитите и неговата роля в Източното Средиземноморие и на Балканите в епохата на Късното средновековие. Научната продукция на кандидата ще бъде разгледана отделно и подробно, но тук трябва да отбележим, че справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност "доцент" показва, че кандидатът изцяло отговаря на това условие за участие в конкурса и заемане на длъжността при успешен резултат. Владислав Иванов има богата професионална биография, с множество участия в международни проекти и научни конференции. Според приложената справка той е участвал в пет големи проекта към БАН и СУ "Св. Климент Охридски", повечето от които с международно участие, а също и в 21 научни форуми в България и зад граница, сред които се открояват 22 и 23 конгрес по византистика, съответно в София (2011) и Белград (2016). Кандидатът е участвал също с презентации и публични лекции, някои от които под егидата на Посолството на суверенния Малтийски орден в България. Автор е на рецензии в престижни научни издания, а също и редактор на сп. "Алманах" и на два авторитетни научни сборника.

2. Описание на научните трудове и приноси на кандидата:

За участие в конкурса Владислав Иванов Иванов е представил богата научна продукция. Тя включва една монография "Рицарите йоанити, кръстоносните походи и Балканите (XI–XIII

в.). София, Институт за балканистика с Център по тракология – БАН / Издателство „Парадигма“, 2020, 504 с.; ISBN 978-619-7179-15-6; 978-954-326-426-1, глава от колективна монография "Военномонашеският орден на хоспиталиерите и Балканите (1204–1421)", в съавторство с Ал. Николов, Н. Дюлгеров, С. Хинковски и К. Йорданов. Наред с това кандидатът е представил над 30 студии и статии, които демонстрират изключително широките научни интереси и ерудицията на кандидата. Към това трябва да прибавим и много ценни преводи на извори от латински на български език, свързани с тематиката на неговите изследвания.

Централно място в изследванията на кандидата заема темата за Ордена на хоспиталиерите и неговата дейност в Източното Средиземноморие и Балканите. Това е напълно оправдано, имайки предвид и темата на неговата докторска дисертация. Въз основа на тези изследвания се появява монументалната монография "Рицарите йоанити, кръстоносните походи и Балканите (XI–XIII в.)", 501 стр., която изчерпателно ни представя историята на ордена в съответния хронологически период и представлява своеобразно продължение на темата на неговата дисертация, която е посветена на дейността на Ордена през XIV и XV в. в същия географски и историко-културен ареал. Така българската, а и световната медиевистика, получава една пълнокръвна картина на дейността на йоанитите в региона. Владислав Иванов е абсолютно изчерпателен в своето изследване и поставя солиден фундамент и за по-нататъшни проучвания в тази посока. Монографията включва една въвеждаща част, която ни запознава с историята на ордена в контекста на кръстоносното движение изобщо, а последните четири глави разглеждат подробно ролята на хоспиталиерите на Балканите в разглеждания период, на територията на Унгарското кралство, Латинската империя и останалите латински владения на Балканите, пречупени през отношенията им с балканските държави, евразийските номади и други общности, влезли в досег с ордена. Монографията е придружена от много ценни преводи на извори, които до този момент не са били превеждани на български език и същевременно предоставят солидна подкрепа за тезите на автора, изложени в неговия труд. Като цяло монографията "Рицарите йоанити, кръстоносните походи и Балканите (XI–XIII в.)" представлява сериозен принос в българската, а и световната медиевистика и би било прекрасно, ако скоро се сдобие с англоезичен превод и издател.

С темата за йоанитите е свързана и главата Военномонашеският орден на хоспиталиерите и Балканите (1204–1421)"от колективната монография "Западната експанзия на Балканите: военномонашеските ордени и италианските морски републики XII–XV век", която е резултат от дейността по проект на УКХ "Алма Матер" на СУ "Св. Климент Охридски". Тук Владислав Иванов е обединил хронологически историята на ордена на Балканите от появата на Латинската империя до първата четвърт на XV в., като е проследил основните тенденции на неговата дейност, свързани с постепенното му налагане като важен фактор и агент на западната експанзия в региона, особено след превръщането на Родос в основен негов център, осигуряващ му стабилна база и военностратегическо предимство за десетилетия напред. Тази глава отново ни демонстрира солидния научен подход и умения на Владислав Иванов и го разкрива като вече изграден професионалист, който владее до детайли темата, която проучва, умее да анализира задълбочено изворовата база и да я представи увлекателно и четивно пред академичната и по-широката аудитория.

Богата и разнообразна е тематиката на проучванията на Владислав Иванов, представена чрез над 30 студии и статии за конкурса. Тя може да бъде поделена по следните основни теми:

1. Темата за историята на йоанитите и кръстоносните походи въобще. Тук влизат публикации на английски и български език, посветени на отделни епизоди и по-дълги периоди от историята на хоспиталиерите на Балканите и в контекста на кръстоносните подходи, антиосманските коалиции, в които те вземат участие, както и по-обща изследвания за военномонашеските ордени, включително за съдбата на пленниците йоанити и тамплиери след съдбоносната битка при Хатин през 1187 г. Част от тези публикации са интегрирани в монографичния труд, представен за конкурса. Сред публикациите на английски език бих отбелязал особено "The Knights Hospitaller of Rhodes and their Involvement in the Balkan Political Affairs (1300–1421 AD)" от 2016 г. и "The Ottoman Expansion on the Balkans and the Crusade of the Master Fr. Juan Fernandez de Heredia" от 2012 г. Сред публикациите на български език в този тематичен кръг особено се открояват "Свещената лига от 1332–1336/7 г. като фактор в регионалната политика в Източното Средиземноморие" от 2012 г., и „Гръцкият“ проект на ордена на св. Йоан Йерусалимски" от 2012 г.

2. Вторият тематичен кръг е свързан с историята на евразийските номади и по-специално на куманите- тема, която в последните десетилетия е много популярна в световен мащаб. Владислав Иванов ни представя интересни и оригинални изследвания, посветени на тази проблематика, особено свързани с отношенията на йоанитите с представители на евразийското номадско население. Представени са също проблеми, свързани с историята на татарите в българските земи, отношенията на Първото българско царство с номадите по време на българо-византийския двубой и мн. други проблеми от този тематичен кръг.

3. Третата група статии и студии е посветена на различни сюжети, като се започне от историята на патарените и богомилите, мине се през етимологията на името "Нергиса" и се стигне до действията на сарацинските пирати в Егея през VIII-IX в. Тук трябва да добавим и няколко отлични превода, сред които се откроява изследването за пътешествието на Ибн Батута в Турция. Тази част ни загатва и за бъдещи насоки на научната дейност на кандидата.

Цялостното впечатление от научната продукция на гл. ас. Иванов е, че тя е не само внушителна като обем, но се отличава и с отлично качество, разнообразие и прецизност. Разностранните му научни интереси в областта на медиевистиката са обещаващи за още по-плодотворна научна дейност в бъдеще, вече в качеството му на хабилитиран преподавател и учен.

3. Заключение:

Преподавателската, научната и проектната дейност на гл. ас. д-р Владислав Иванов съответстват напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника на БАН за неговото прилагане. Въз основа на това обстоятелство имам удоволствието да предложа на уважаемото жури да присъди академичната длъжност „доцент“ на гл. ас. д-р Владислав Иванов Иванов по професионално направление 2.2. *История и археология* и да пожелае на кандидата бъдещи професионални успехи.

27.10. 2020 г.

гр. София

Подпис:

/проф. д-р Александър Николов